

flaae, at vi, Enhver i sin Omegn, kunne paa-
vise, hvorledes der er noget Giendommeligt ved
Agerbruget, som skyldes den enkelte Mand.

Vi have hidtil kun havt en ubetydelig land-
økonomisk Litteratur, fordi vi have manglet
Kræfter dertil; naar et Landvæseninstitut der-
imod blev oprettet og forsynet med gode Lærere,
saa maatte det være dem meget magtpaalig-
gende at udbrede landøkonomiske Kundskaber,
og det ville de kunne gøre ved at sætte sig i
Forbindelse med Landmænd, deels ved at søge
at mødes med dem, deels ved Samtaler og
Foredrag udbrede deres Kundskaber, og deels
igennem Litteraturen, og endelig maae vi
vente, at Naturvidenskabernes Resultater ville
blive overførte paa Agerbruget; hidtil have de,
kunne vi næsten sige, ligget som en død Skat
ved Universiteterne, uden at være komne ud i
Livet.

Hvorledes Landvæseninstitutter have virket,
derpaa have vi et paafaldende Beviis i Be-
gyndelsen af dette Aarhundrede ved det Land-
væseninstitut, som paa den Tid blev oprettet
af den preussiske Konge i Møglin. Enhver, der
har fulgt den landoekonomiske Litteratur fra
den Tid, vil have seet det, og jeg kan for mit
Bedkommende tilføie, at jeg for 20 Aar til-
bage har talt med flere Landmænd, som levede
paa den Tid, og de have berettet mig om det
forunderlige Dyrking, som dengang gjordes i
Landvæsenet, ikke alene i Tydskland, men ogsaa
andre Steder, og som Alt skriver sig fra Møg-
lin. Naar jeg maa anbefale en Landbohøi-
skoles Dyrettelse her i Danmark, men har be-
mærket, at jeg maa tale imod den Plan, som
her er lagt, eller idetmindste imod en enkelt
Deel af den, som efter min Mening er saa
vigtig, at den giver hele Skolen sin Charakter,
saa maa jeg tillade mig en aldeles personlig
Bemærkning i denne Sag. Jeg har selv dybt
følt Savnet af, ikke at have kunnet fre-
quentere en Landbohøjskole, ligesom jeg ogsaa

har følt, hvor vanskeligt det er at erhverve sig
de fornødne Kundskaber i Naturvidenskaberne,
for at kunne sætte sig ind i de Resultater af
dem, som kunne have sin Anvendelse paa Land-
væsenet; derfor har jeg overveiet denne Sag
allerede for lang Tid tilbage, ligesom jeg ogsaa
har udtalt mig om den i et Skrift, som det
blev overdraget mig at udgive for Landhuus-
holdningssekskabet; jeg har senere udtalt mig
over den ved at give en Plan for et Landvæ-
seninstitut til Universitetsdirectionen, efterat
jeg var opfordret dertil; jeg anfører dette,
fordi det er mig ubehageligt at skulle tale imod
en Plan, der er lagt af den Commission, som
dette var overdraget; det er ikke alene, fordi
jeg kender Noget til disse Mænds Dygtighed
og Indsigtsfuldhed, men ogsaa paa Grund af
personlige Forhold.

Naar jeg skal gaae ind paa Sagen selv,
maa jeg først omtale, at der med Hensyn til
Landbohøjskoler har været en lang Strid om
Stedet, hvor de skulle oprettes, enten det skal
være paa Landet eller ved Universiteterne; det
er en Strid, som ikke er endt endnu, i alt Fald
langt fra til Fordeel for Dyrettelsen i Forbin-
delse med Universiteterne. Der har været Land-
bohøjskoler paa Landet i Forbindelse med større
Agerbrug, som have blomstret og udøvet en
gavnlig Virksomhed, hvorimod vi have havt
den Erfaring, at i Regelen — jeg taler her i
Almindelighed — have Docenterne ved Univer-
siteterne kun udrettet meget Lidet i saa Hens-
seende. Det Samme blev udtalt ved et af de
Landmandsmøder, som Commissionen refererer
sig til; der blev meddeelt, at et Landvæsen-
institut var blevet forflyttet fra Landet til en
Kjøbstad; det blev meddeelt af en Mand, som
havde kendt det paa begge Steder, og han
berettede, uden at det i mindste Maade blev
modsigt, at det var sygnet hen, siden det var
kommet i Forbindelse med Universitetet.